

Biskop Atle Sommerfeldt:

VISITASFOREDRAG ROLVSØY SOKN

4. desember 2016

«FREM OG ROLVSØYS MINDER VERN»

*«Skog og vann og vide sletter, hjem og skoler, kirke, se
bonde, arbeidsmann som setter æren inn og vel så det.*

Det er sanger som skal lyde til oss alle, nær og fjern.

Nu og alltid skal den byde: Frem og Rolvsøys minder vern».

Slik avslutter Rolvsøysangen fra 1942, med tekst av Ole Haugeli og melodi av Simon Hauge. Sangen er preget av stolthet over å tilhøre bygdene på Rolvsøy. Denne sterke identiteten er fortsatt levende blant de mange rolvsinger jeg har møtt i løpet av visitasuken. En slik trygg forankring i kultur, historie og livserfaringer gjør det mulig for oss å inkludere andre og utvikle rause fellesskap i lokalsamfunnet og nasjonen.

Rolvsøys historie er rik på historiske røtter. Omfattende funn av **gravrøyser, helleristninger og bygdeborger** – blant annet på Rå, Ringstadåsen og Borgåshatten – viser at det har vært menneskelig aktivitet på Rolvsøy helt siden bronsealderen. Helleristningene og gravrøysene leder oss på sporet av religionsutøvelse, menneskets og vårt forsøk på å etablere en relasjon til de kreftene som ligger til grunn for vår eksistens. Funn i gravrøysene vitner også – i følge lokalhistoriker Svein Skahjem sin bok om Fredrikstadmarka – om store sosiale forskjeller helt siden de første menneskene slo seg ned her. I Østfold er det registrert ca 70 bygdeborger og 6 av disse finner vi på Rolvsøy, noe som forteller oss at rolvsingene allerede i folkevandringstiden (ca 400-600 e.Kr.) var en integrert del av det som skjedde i resten av Europa.

Funnet av **Haugenskipet** – mest kjent som Tuneskipet – i 1867, vakte både nasjonal og internasjonal oppmerksomhet, og ble en av datidens viktigste impulser til å forme både rolvsingenes lokale identitet og nordmenns nasjonale selvforståelse.

Jordbruk har vært den viktigste næringen i Rolvsøy helt frem til 1800-tallet. Gjennom Rolvsøys lange historie kom det viktigste sosiale skillet til å gå mellom jordeiende bønder og leilendiger, senere husmenn. På grunn av karrig jordsmonn og ekstensive jordbruksmetoder var avlingene ofte små og usikre, og rolvsingene var derfor særlig sårbare mot uår, krig og kriser. «Jorden er næsten maver, leerig og sandig», heter det i en nedtegnelse fra ca 1740. I 1773, 2 år etter Hans Nilsen Hauges fødsel, døde nesten tre ganger så mange som det ble født (34 døde, 12 fødte).

Mer effektivt jordbruk og industrireiseing – knyttet til teglverkene og sagbrukene langs elvene - førte til betydelig befolkningsvekst på 1800-tallet. Sentral var den svenske **arbeidsinnvandringen** til teglverksindustrien på slutten av 1800-tallet. Ved den første offisielle folketelling i 1891 bodde det 560 mennesker på Rolvsøy, i 1900 var folketallet firedoblet til 2386 mennesker. I dag er det fortsatt noen produksjonsbedrifter i Rolvsøy. Jeg besøkte en av dem, den tradisjonsrike emballasjeprodusenten **Rikter Svendsen**, og fikk et godt innblikk i utfordringene det er å drive slik virksomhet i dagens Norge. Men **Østfoldhallene** er i dag den største private arbeidsgiveren og spiller en viktig rolle i lokalsamfunnet slik det kom frem i samtaler med ledelsen under visitasen. Besøket på **Nes gård** og deres andelsgård med

mer enn 100 deltagere, og på **Alpakka Enghaugen** som er en av landets største alpakkagårder, viser at også den tradisjonelle landbruksnæringen er i utvikling og finner nye veier.

Rolvøybefolkningen soknet til **Tune soknekirke**, og Tune kommune. Veien til Tune kirke var lang, tungvint og det kunne være farlig å krysse elva. Den økte befolkningsveksten og sterkere lokalsamfunnsidentiteten førte også til ønsket om «en rikere kirkelig virksomhet». Dessuten var det vanskelig for de to prestene i Tune å gi stadig flere innbyggere en tilfredsstillende kirkelig betjening i et sokn som strakte seg fra Rolvsøy i vest til Varteig i øst!

Identitetsutviklingen av et lokalsamfunn for alle ble særlig knyttet til visjonen om å få sitt **eget kirkebygg**. Ved kongelig resolusjon 29.september 1900 ble ønsket delvis oppfylt gjennom opprettelsen av Rolvsøy som et residerende kapellani, der bedehuset **Elim** (bygget i 1889) skulle fungere som interimkirke. Åtte år senere ble drømmen om et eget kirkebygg på Rolvsøy realisert. Biskop Bang kunne vigsle den nye kirken 2.oktober: «Straalende solskin over den hvide Kirke, som ligger der, vidt skuende udover de rike Bygder og den store Virksomhet, som efterhaanden er voxet op langs Glommen», skrev Fredriksstad Blad i sin reportasje fra vigslingen.

Under den påfølgende kirkekaffen påpekte biskop Bang at siden Rolvsøy nå hadde fått sin egen kirke, ville det neste skritt bli «at den gamle union (med Tune) løses, så Rolvsøen blir eget prestegjeld». I 1910 ble Rolvsøy prestegjeld opprettet, og som en følge av dette ble også Rolvsøy etablert som **egen kommune**. Det første møtet i det nyvalgte herredsstyret fant sted i kirkens sakristi 2.januar 1911.

I 1924 stod et kapell ferdig. Det ble erstattet av dagens vakre kapell i 1977. Den kunstneriske utsmykningen i kirke og kapell er utført av bygdas egen kunstmaler Anton Gundrosen.

DEN NORSKE KIRKE I DAGENS ROLVSØY

Medlemskap

Den norske kirke er fortsatt den religiøse og identitetsformende institusjonen som det store flertallet av befolkningen tilhører og bruker som sted for sin religiøsitet og tro. 72,5% av befolkningen i Rolvsøy var medlemmer i Den norske kirke i 2015. Det er en nedgang fra 80,6% ved visitasen i 2008, og ligger på landsgjennomsnittet. Antallet medlemmer er også redusert: 4907 i 2015, mot 5218 i 2008.

Åndelig utvikling: Gudstjenestene

Gudstjenestene er kirkens grunnleggende handling der den treenige Gud kommer oss i møte som den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus i Ord og sakrament, og inviterer oss til fellesskap med seg. Kirken i Borgs første strategiske mål for perioden frem til 2020 er derfor at flere deltar i og opplever gudstjenesten som et inkluderende og trosstyrkende fellesskap.

Kirkelig årsstatistikk for Rolvsøy viser en stabil og god **oppslutning om gudstjenestene** i soknet, med et gjennomsnitt på 99 deltakere per gudstjeneste på søn- og helligdag i 2015. Det er betydelig høyere enn i 2013 og 2014 der gjennomsnittstallet var 90 deltakere per gudstjeneste. På gudstjenester utenom søn- og helligdag var deltagelsen i gjennomsnitt 168. Til sammen var det 8167 mennesker som deltok på gudstjenester i Rolvsøy i 2015. Hvert medlem deltar i gjennomsnitt på 1,25 søn- og helligdagsgudstjenester i året, noe som ligger litt høyere enn gjennomsnittet for bispedømmet som er 1,22. De månedlige **familiegudstjenestene** har god oppslutning og gir travle familier god mulighet til regelmessig gudstjenesteliv. Dette bidrar

til å forankre barn og unges spiritualitet i kirkens rom. Det er gledelig at ulike lag og foreninger innen Den norske kirke i god haugiansk ånd trofast slutter opp om kirkens hovedgudstjenester.

Med det gode gudstjenestearbeidet som drives i Rolvsøy bør det være et realistisk mål å fortsette å øke gudstjenesteoppslutningen! Det er naturlig at søndagsskolen knyttes til gudstjenesten og at samarbeid med lag og foreninger utvides slik at de inviteres til å sette sitt preg på og delta aktivt i gudstjenestene. Samarbeidet med **Bygdekvinnelaget**, **Trivselskoret** og **korpsene** er gode eksempler.

Biskopen har i tråd med Kirkemøtets beslutning bedt om at det feires **nattverd** i minst 75% av gudstjenestene på søn- og helligdager. Det er gledelig at det nå feires nattverd på 76% av gudstjenestene på søn- og helligdager, mot 38% i 2008. Antall **nattverdgjester** per gudstjeneste har også økt fra 40 per nattverd-gudstjeneste i 2008, til 51 i 2015. Denne økningen er en del av nattverdvekkelsen vi har sett i Den norske kirke både i bispedømmet og nasjonalt de siste årene.

Gjennom nattverdens måltid får vi alle erfare at Jesu kommer til oss med sin nåde og fred. I møtet med den korsfestede og oppstandne Kristus i brød og vin skapes det et bærekraftig fundament for tro, liv og tjeneste, uavhengig av våre egne følelser og prestasjoner. Det må fortsatt være et sentralt mål å fremheve nattverdens gave gjennom forkynnelse, sjelesorg, trosopplæring og annen undervisning og tilgjengelighet i kirken. Det er viktig å videreutvikle en kultur og forkynnelse som gir alle døpte frimodighet til å delta i nattverdfeiringen - særlig barn, unge og dåpsfamilier - og overvinne de menneskeskapte hindringene mange opplever er satt for dem når det blir invitert til nattverdfeiring.

Antall **vigsler** varierer mye fra år til år. I 2015 ble det gjennomført 5 vigsler i Rolvsøy kirke. Derfor er det svært gledelig at det i 2016 foreløpig har blitt gjennomført hele 16 vigsler og 1 forbønnshandling! Biskopen har åpnet for at vigsler kan finne sted også utenfor kirkerommet på steder som egner seg til gudstjeneste, samt gjøre folk oppmerksom på at vigsler i kirkerommet også kan skje ved en enkel seremoni for de som av ulike grunner ikke ønsker en storslått feiring.

Gravferdsseremonier og gravferdsforvaltning er en helt grunnleggende del av kirkens kjerneoppdrag og hennes omdømme i lokalsamfunnet. I Fredrikstad blir over 90% av alle døde gravlagt ved kirkelig seremoni. Kirkens rolle som gravferdsforvalter sikrer en god, erfaren og respektfull forvaltning for alle. Også her på Rolvsøy er gravlunden blitt et viktig sted for sorgbearbeiding gjennom lystenning, beplantning og jevnlig besøk. Det gjøres en svært god jobb på gravlunden som også ivaretar de pårørendes behov ved urnenedsettelse og ved ledsagelse av mennesker som oppsøker gravlunden i sorg og savn. Det bør legges til rette for **åpen kirke eller kapell** på de tidspunktene mange mennesker oppsøker gravlundene, for eksempel Allehelgensaften. Slik gir man mennesker en mulighet til å skape en forbindelse mellom lysene på gravene og lysene på kirkens alter og i lysgloben, slik at mennesker kan få et glimt av Kristus – Han som er verdens lys.

Musikken er en helt sentral i kirkens gudstjenestefeiring, tilbedelse og kulturformidling. Det drives en omfattende korvirksomhet av høy kvalitet i Rolvsøy sokn som til sammen favner de fleste aldersgrupper. Jeg har i løpet av visitasen fått gleden av å oppleve både **Knøttsing**, **Spiren**, **Canto** og **Kirkekoret**, som blant annet formidler lokal musikk skrevet av kantor. Det er et godt grep at alle tre barnekorene er medlem i **Ung kirkesang**. Både de faste konsertene i kirken og ulike samarbeidstiltak med andre aktører i lokalsamfunnet gjør kirken til en sentral

kulturformidler av høy kvalitet. Det er meget prisverdig at korene bidrar inn i gudstjenestene og slik beriker gudstjenestelivet, helt i tråd med bispedømmets målsetninger.

Gudstjenestefeiringen i Rolvsøy er en integrert del av både den nasjonale kirke og den verdensvide økumeniske kirke.

Menighetsrådets avtale med **Normisjon** gjennom **Samarbeidsrådet for menighet og misjon (SMM)** gir lokalkirken viktige impulser fra den verdensvide kirke. Denne forbindelsen har vært gjensidig levende gjennom de mange misjonsforeningene på Rolvsøy - den første ble opprettet i 1869 - som vi fikk et livfullt innblikk i under **det lokalhistoriske foredraget** av Birgit Holmen torsdag kveld. Det er oppmuntrende å oppleve det gjensidig respektfulle og fruktbare samarbeidet mellom lokalkirken og ulike lokale kristne organisasjoner og foreninger innenfor Den norske kirke, som jeg ble eksponert for under besøket på **bedehuset Hauges Minde** tirsdag. Det er også en styrke at menighetens misjonsavtale er godt forankret på ulike arener i lokalkirken, blant annet på Lys Våken og i konfirmanntiden.

Undervisning: Dåp og dåpsopplæring

Dåpen er kirkens grunnleggende handling, samtidig som det er en stor familiebegivenhet og tradisjonsbærer. Det andre strategiske målet for Den norske kirke i Borg er derfor at flere søker dåp og trosopplæring. Det er gledelig å se at antall dåp er stabilt (43 døpte i 2015, mot gjennomsnittet de siste åtte år på 45). Men også i Rolvsøy er det en økende utfordring at foreldre som er medlemmer i Den norske kirke ikke bringer barna sine til dåp. I 2015 var det i Rolvsøy sokn 21% av de som er medlemmer i Den norske kirke som ikke brakte barna sine til dåp, mens det tilsvarende tallet i 2010 var 12%. Utviklingen går likevel saktere enn de tilsvarende tallene for hele fellesrådsområdet, som har gått fra 14% i 2010 til 28% i 2015.

Det er derfor løfterikt at fellesrådet i høst har initiert «**Aksjon dåp**», der de ulike soknene kan velge mellom en meny av målrettede tiltak og ressurser for å styrke oppslutningen om dåp. Det er svært viktig at stab og menighetsråd i Rolvsøy prioriterer dette arbeidet høyt, og legger til rette for økt synliggjøring av dåp i kirkens kommunikasjon og forsterker forkynnelsen av dåpens grunnleggende betydning for det kristne livet.

Kirkens trosopplærings reform har som mål at alle døpte og tilhørige i alderen 0-18 år skal få grunnleggende innføring i troens innhold. Oppslutningen om breddetiltakene i **trosopplæringen** er god, men det må være en målsetning å iverksette tiltak som øker oppslutningen betydelig. Det er interessant at det er høyere oppslutning på tiltak som finner sted lokalt enn i samarbeidstiltak i fellesrådsområdet. Det understreker at trosopplæringen er en del av den nødvendige lokale identitetsbyggingen og forankringen. Samtidig er det viktig med faglig samarbeid utover soknet, og det felles **trosopplæringsforumet** i domprostiet er en viktig og nødvendig arena for faglig utvikling av de ansatte i trosopplæringen som også omfatter prester. Dette samarbeidet bør også ved noen anledninger omfatte frivillige og menighetsrådene. Det er et svært godt grep at så godt som alle tiltakene er gratis, slik at alle har anledning til å delta uavhengig av økonomiske ressurser.

Den høye oppslutningen om **konfirmasjon** (rundt 90% av 15-åringene som er medlem i Den norske kirke) tyder på et meget solid kvalitetsarbeid som har stor relevans for dagens tenåringer. Rolvsøy er vertskap for det særskilt **tilrettelagte konfirmanntoppølet** for hele domprostiet som danner grunnlag for en inkluderende konfirmasjon der alle deltar. At ungdommene i Rolvsøy sokn har en høyt utviklet evne til å reflektere over tro, tvil og eksistensielle spørsmål

fikk jeg bekreftet under den meget stimulerende konfirmanntimen torsdag kveld der konfirmentene «grillet» biskopen i en hel time.

Dagens biskop finner ingen grunn til å gjenta biskop Glostrups beklagelse fra visitasen i Tune/Rolvsøy i 1624 da han konkluderte med at av barn og unge var det «saare faa tilstede» og at de manglet vesentlige kunnskaper!

DEN NORSKE KIRKES INVOLVERING I LOKALSAMFUNNET

Kirken er sendt til verden av kirkens Herre, og har i Norges grunnlov fått et samfunnsoppdrag om å være Norges folkekirke. Kirken i Rolvsøy er sendt til gårdene, boligblokkene og arbeidslivet i dette lokalsamfunnet med ordet om Guds nåde og formaning til nestekjærighet med særlig omsorg for ekskluderte og mennesker som sliter med livene sine. Bispedømmets tredje mål for Den norske kirke i Borg er derfor at kirken skal være synlig i samfunnet, oppleves relevant og engasjere seg i menneskers liv.

Kirken var sentral da Rolvsøys første **fattigkommisjon** ble etablert i 1742 under sokneprest Lars Lange. Protokollene viser at kommisjonens arbeid med å innhente ressurser til understøttelsen av de fattigste var svært krevende, siden armod og fattigdom var svært utbredt på Rolvsøy. I et skifte fra 1773 fra Rå øvre står det at den avdøde bondekona etterlot seg et stoppet skjørt, en brun kledeskjole, en sort trøye, et filtskjørt, to gamle striesekker og ett par sko. I følge Rolvsøys bygdehistorie skal dette være representativt for et vanlig bondehjem på Rolvsøy på 1700-tallet.

Det var denne svært krevende sosiale virkeligheten **Hans Nielsen Hauge** ble født inn i (1771). Opplevelsene fra «barkebrødtiden» og allmenn armod i lokalsamfunnet vakte hans sterke samfunnsengasjement og sosiale visjon om «at folk skulle få det bedre», som Svein Høiden formulerte det på samlingen med misjonsforeningene på bedehuset Hagues Minde tirsdag kveld.

Hans åndelige oppvåkning så han, i følge Andreas Aarflots avhandling om Hauge, som et kall til å bli en god husholder for Gud. «Mitt kallsbrev er å elske Gud og min neste», skriver Hauge i 1902 (side 187). Hauge understreket at Gud ikke trenger menneskets tjenester, det er det nesten som gjør (side 186). Det å stanse de rikes overflod «der ei allene lever i pragt...men og ofte av sin urettferdighet og nestens undertrykkelse», ble et viktig anliggende (side 188). Hagues bevegelse bidro både til å frigjøre alminnelige mennesker fra kravet om religiøs og sosial underkastelse, og la til rette for svært konkrete tiltak som skapte inntekt og levebrød. Samtidig understreket han øvrighetens ansvar for fattige, undertrykte og nødlidende (side 189). Slik ble Hagues vekkelser en viktig forutsetning for utviklingen av en folkelig forankret og demokratisk velferdsstat slik vi kjenner den i dag og gir viktige impulser til kirkens diakonale identitet.

Diakonien som retningsviser for kirkens involvering i lokalsamfunnet

Diakoni er en integrert del av lokalkirkens involvering i lokalsamfunnet, og omtales av kirkefedrene om kirkens liturgi etter liturgien i kirkerommet.

Den norske kirkes forståelse av diakoni uttrykker denne tjenesten for de syke, sårbare, marginaliserte og utstøtte som nestekjærighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet. **Kamp for rettferdighet** skjer bl.a. ved deltagelsen i **Kirkens Nødhjelps fasteaksjon**, som også involverer elevene ved **Haugetun Folkehøgskole**.

Nestekjærlighet viser seg i at **Diakoniutvalget** driver og organiserer viktig arbeid særlig inn mot ensomme og eldre, noe som ble bekreftet under besøket på formiddagstreffet på **Grønlien bosenter** onsdag.

Trosopplæringens og **barnekorenes** mange møteplasser fungerer som **inkluderende** tiltak for barn og unge, både de som er født og oppvokst her og de som flytter hit.

Det er svært gledelig at Rolvsøy menighet nå er godkjent som «**Grønn menighet**», og slik tar **vern om skaperverket** på alvor. Det er hyggelig at jeg på ved denne anledning kan overrekke bispedømmets diplom til Menighetsrådets leder som synlig tegn på denne godkjenningen.

Videreutvikling av kirkens involvering i lokalsamfunnet

Vårt lokalsamfunn styres av folkevalgte som på basis av kunnskap om lokalsamfunnet, lovpålagte oppgaver og befolkningens behov skal prioritere fellesskapets ressurser og stimulere til engasjement og innsats for å videreutvikle Fredrikstad og Rolvsøy som et godt lokalsamfunn for alle som bor her.

Også her i Rolvsøy er det nødvendig for lokalsamfunnet å adresse utfordringer knyttet til menneskers levekår og folkehelse. Et eksempel: 10% av befolkningen i Rolvsøy sokn er arbeidsledige eller på arbeidsavklaring, mens rundt 30% av husholdningene er aleneboere. Møtesteder og nettverksbygging er derfor et stort behov i dette soknet. Kommunens **levetårundersøkelse** fra 2016 er meget god og opplysende, og **folkehelseplanen** fra 2015 gir en presis retning på utfordringene som må adresseres. Som lokalkirke er det naturlig å knytte våre prioriteringer til de områdene som lokalsamfunnets tillitsvalgte har identifisert, for så å velge hvilke av disse vi vil være med å forsterke og gjennomføre med egne ressurser, i allianse med offentlige myndigheter og lokale foreninger.

Dette er sammenhengen ønsket om økt **diakonal betjening** her i Rolvsøy må sees i. Jeg vil derfor oppfordre fellesrådet til i samarbeid med menighetsrådene i Fredrikstad å utvikle en samlet diakoniplan der kirken deltar i å løse lokalsamfunnets ulike sosiale utfordringer og arbeidet med å forme Fredrikstad som et inkluderende lokalsamfunn for alle. Dette betyr at behovet for ansatte og mobiliseringen av frivillige sees som en del av en slik helhetlig plan og der behovene for forsterket diakonifaglig personalressurs i Rolvsøy adresseres.

Det er i dette perspektivet meget løfterikt at kirken – etter det spennende møtet med **lokalsamfunnsutvalg, lag og foreninger** i Rolvsøy på **Nylende grendehus** onsdag kveld – fikk ansvar for å invitere til et oppfølgende møte for å finne gode samhandlingsmønstre med andre aktører i sivilsamfunnet og med kommunen.

Møtene med **kommunens politiske og administrative ledelse**, lærere og elever på **Seiersborg videregående skole** og ledelsen ved **Østfoldhallene** viste at det er store muligheter for økt samhandling mellom kirken og andre aktører. Kirkens mange aktiviteter og arenaer egner seg godt som sted for praksisplasser for elevene ved Seiersborg, og Østfoldhallene gir en flott ramme for enkelte trosopplæringstiltak og høytidsmarkeringer og er et viktig sted for sosial nettverksbygging.

En særlig utfordring er kirkens deltagelse i arbeidet med å inkludere innflyttere med annen kultur og religiøs tro. Medlemskap for menighetsrådet i **Dialogforum Østfold** vil gi gode muligheter f.eks. til samarbeid med moskeene om møteplasser for ungdom. Åpenhet for å stille

lokaler til disposisjon for kristne fellesskap fra andre land dersom det er nødvendig, vil berike kulturen i menighetscenteret.

Samtalen med kommuneledelsen og representanter fra **Rekustad og Nylende skole** viser at det er et potensiale for å videreutvikle og forsterke samarbeidet mellom skole og kirke. Det er gledelig at kommunen nå vil ta initiativ til å etablere en overordnet **rammeplan for skole-kirke-samarbeid** som omfatter hele Fredrikstad, og som kan tilpasses den enkelte skole og lokalkirkes behov og ressurser. I Rolvsøy er det allerede et godt etablert samarbeid mellom barnehagene og barneskolene knyttet til blant annet **julevandring**, som jeg fikk være med på torsdags morgen. Men samarbeidet kan styrkes og videreutvikles inn mot alle kompetanssmål i skolen, og bør også omfatte ungdomstrinnet.

Organisert samarbeid lokalkirke-kommune

Kommunen har i mange år vært velvillige med å bevilge midler til større oppgraderinger av kirkebyggene i Fredrikstad, og bevilgningene legger til grunn fellesrådets prioriterte plan for vedlikehold av kirkebygg.

Siden forrige visitas i Rolvsøy har kommunen bidratt med midler til oppgradering og løpende vedlikehold av kirkens og kapellets bygningsmasse. Parkeringsplassen er utvidet og har god kapasitet, og lydanlegget som ble installert i kirken i 2013 fungerer godt. Dåpssakristiet har fått en betydelig ansiktsløftning og fremstår som både innbydende og funksjonelt. Det er fint at det tilbakevendende problemet med sprekker og mur- og pussnedfall fra kirketårnet, nå skal utredes.

Ved forrige visitas var **menighetscenteret** nettopp tatt i bruk, og det har siden den gang funnet sin funksjon som et viktig supplement til selve kirkebygget. I dag huser menighetscenteret en lang rekke aktiviteter for både menighetsliv og lokalsamfunn.

Den mest prekære saken for Rolvsøy sokn nå er utvidelse av **kirkegården**, der kapasiteten er så godt som oppbrukt. Det er viktig at fellesrådet, etter innspill fra menighetsrådet, fortsetter den tette dialogen med kommune, Statens Vegvesen og Jernbaneverket med sikte på en rask avklaring som både sikrer en forsvarlig kapasitet og tar hensyn til kirkegården som helligsted for lokalbefolkningen. Konklusjonen til daværende redaktør i Fredriksstad Blad, Laurentius Urdahl, etter han hadde besøkte den nye kirkegården i 1910, bør være et mål: «Men saa har Rolvsøens Menighed ogsaa faaet en saa stor, stilfuld kirkegaard, at den kan sættes op som et Mønster for det hele Land. Den smukke nye Kirke vil i disse Omgivelser tage sig dobbelt saa smuk ud».

KOMMUNIKASJON

Bispedømmets strategiske plan løfter kommunikasjon som en helt sentral strategi for å nå våre mål. **Rolvsøy menighetsblad** ble etablert allerede i 1913 og ble fort en viktig informasjonskanal i det nylig opprettede soknet. Siden den gang har det vært noen år med opphold, slik at menighetsbladet i 2017 skal begynne på sin imponerende 82.årgang. En stor del av befolkningen leser menighetsblader, og det gjør kirken synlig for befolkningen i lokalsamfunnet.

Det er gledelig at fellesrådet har besluttet å investere i Den norske kirkes felles **nettsideløsning**, som er tilpasset både smarttelefon og nettbrett, og åpner for nye muligheter i kommunikasjon med både unge og eldre. Her kan den allerede eksisterende ordningen med elektronisk påmelding til dåp, konfirmasjon og trosopplæringsaktiviteter videreføres. Det er også

prisverdig at fellesrådet har meldt seg på Den norske kirkes nye **intranettløsning** som i disse dager utvikles til å bli en viktig informasjons- og kommunikasjonskanal mellom alle nivåer i kirken.

I år har staben også tatt i bruk **Facebook** som kommunikasjonskanal, både for menighetsarbeidet generelt men særlig rettet inn mot konfirmantene og deres foreldre og foresatte. I denne oppbygningsfasen kan linjen for *Innovasjon, sosiale medier og markedsføring* ved Haugetun Folkehøgskole være en interessant samarbeidspartner i den videre utvikling.

STAB, RÅD OG UTVALG

Menighetsrådet i Rolvsøy virker godt utrustet til å håndtere de store og viktige oppgavene som ligger foran. Den store og gode virksomheten og de ulike planprosessene menighetsrådet har ansvaret for, gjør at Rolvsøy menighet bør delta i **MUV-Borg**, som er menighetsutviklingsprosjektet som Borg bispedømmeråd og MF tilbyr lokalkirkene i Borg. Det vil kunne bidra til å styrke helheten i de mange tiltak og arenaer menigheten arbeider på, tydeliggjøre retningen en vil gå og øke oppmerksomheten om strategiske muligheter i lokalsamfunnet.

Visitasen har bekreftet at også her i Rolvsøy er kirkens muligheter større enn våre økonomiske ressurser og antall ansatte. Det er derfor gledelig at menighetsrådet nå har tatt initiativ til fast **givertjeneste**. Andre inntektskilder bør også kunne utvikles. Det er en stor gruppe av engasjerte **frivillige** i menigheten som gjør en betydelig og trofast innsats. Alle foreningene meldte at det er krevende å mobilisere mennesker til kontinuerlig arbeid, men vi vet også at foreldre bærer mye av barnas aktiviteter og at unge pensjonister har behov for arenaer som gir mening og fellesskap. Det derfor også muligheter. Et økt samarbeid med de nasjonale kristne **barne- og ungdomsorganisasjonene** vil kunne gi både ressurser og ideer.

Da den før nevnte biskop Glostrup var på visitas i Tune/Rolvsøy i 1624, fant han det nødvendig å gi soknepresten en påminnelse om å utvise større iver og interesse i sin prestegjerning. Etter en uke her i Rolvsøy sokn finner jeg absolutt ingen grunn til å komme med den type irettesettelser. Jeg har i løpet av visitasuken fått bekreftet at alle kirkens medarbeidere nyter stor respekt og tillit både blant befolkning og ledelsen av dette lokalsamfunnet. Lokalkirken i Rolvsøy har en dedikert stab og høyt aktivitetsnivå.

Både stab og menighetsråd gir tydelig uttrykk for at **kirkekontorets** plassering i Rolvsøy rådhus fungerer godt. Det gjør kirkens kontor tilgjengelig og lokalkirken synlig, begge deler forsterker den lokale forankringen.

Det er å anbefale at det lovpålagte årlige møtet mellom menighetsråd og ansatte gjennomføres i forbindelse med årsrapporteringen slik at det kan legges et felles grunnlag for prioriteringer det følgende året. Menighetsrådets ulike utvalg kan gjerne delta på dette møtet.

Jeg vil rette en stor takk til soknepresten og andre i stab og råd som har lagt til rette for et utmerket og bredt sammensatt visitasprogram, og mange, gode og ikke minst hyggelige samtaler. Takk skal dere ha for stor innsats!

UTGANG: «FØLG JESUS»

Da Hans Nielsen Hauge lå for døden og skulle oppsummere sitt liv og kall, sa han: «Følg Jesus».

Den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus sendte sine disipler ut til folkeslagene for å skape et nytt Guds folk. I Jesu navn og med Den hellige ånds livskraft fikk kirken kall til å døpe mennesker og lære dem hvordan dåpslivet leves i Jesu etterfølgelse, i møte med andre mennesker og i skaperverket.

Ved nattverdbordet gir Gud næring og styrke for livet her og nå, og vi blir stadfestet i håpet om det evige liv. I forkynnelsen av evangeliet gjenfinder menneskene sin verdighet. I kirkens mangfoldige kulturarbeid på mange arenaer får mennesker hjelp til å leve sine liv i lys av troen, håpet og kjærligheten. Gjennom kirkens diakonale virksomhet blir mennesker omsluttet av Guds omsorg og kjærlighet, og i trosopplæringen gis mennesket en fordypning av sin tilhørighet.

Guds rike velsignelse i det oppdraget dere har fått til å være en del av Jesu kirke i Rolvsøy sokn!

Biskop Atle Sommerfeldt

Borg bispestol

Fredrikstad 4. desember 2016